

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Ondřeje Hrabce a Mgr. Kateřiny Kozákové ve věci

žalobce: J. Z.
bytem X
zastoupený Mgr. Markem Fikrem, advokátem
se sídlem Příkop 27/2a, Brno

proti
žalovanému: Ministerstvo životního prostředí
se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10 – Vršovice

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 9. 2020, č. j. MZP/2020/500/1300,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Česká inspekce životního prostředí (dále „prvostupňový správní orgán“) rozhodnutím ze dne 13. 5. 2020, č. j. ČIŽP/OOPLC/2020/1055, výroky I – VI zabavila žalobci celkem 6 papoušků ara zelenokřídlý (*Ara chloropterus*, čísla kroužků ES14030, ES13017, ES12046,

ES14029, ES12045, 1 ks bez kroužku), výroky VII – XXI zabavila žalobci 16 papoušků ara rudobřichý (*Orthopsittaca manilata*, čísla kroužků ES17031, ES17032, ES17033, ES17034, ES17035, ES17037, ES17038, ES17039, ES17040, ES17041, ES17042, ES17043, ES17044, ES17045, ES17046), výrokem XXII zastavila řízení o exempláři ara rudobřichý číslo kroužku ES17036, neboť zanikl (uhynul), výrokem XXIII konstatovala, že u exempláře ES17036 nebyl prokázán jeho původ, a výrokem XXIV uložila žalobci povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1000 Kč. Proti tomuto rozhodnutí se žalobce bránil podanou žalobou. V záhlaví tohoto rozsudku uvedeným rozhodnutím žalovaný změnil rozhodnutí prvostupňového správního orgánu tak, že vypustil výrok XXIII a původní výrok XXIV o nákladech řízení nově označil jako výrok XXIII. Ve zbytku prvostupňové správní rozhodnutí potvrdil. Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce brání podanou žalobou.

2. V žalobou napadeném rozhodnutí žalovaný uvedl, že v posuzované věci při provedení domovní prohlídky a prohlídky jiných prostor dne 29. 11. 2019 Generální ředitelství cel (dále jen „GŘC“) jakožto policejní orgán zajistilo výše citované exempláře papoušků pro podezření ze spáchání trestného činu neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy. Dne 2. 12. 2019 GŘC formálně předalo prvostupňovému správnímu orgánu tyto exempláře podle § 81b odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), pro účely jejich zabavení podle zákona č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), ve znění účinném do 31. 1. 2022.
3. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí uvedl, že předmětné exempláře papoušků patří do přílohy B nařízení Komise (ES) č. 2017/160 ze dne 20. ledna 2017, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi, a zároveň patří do přílohy II Úmluvy o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin (CITES). Podle § 24 odst. 1 a 3 zákona o obchodování s ohroženými druhy je ten, kdo drží exemplář povinen prokázat jeho původ, který se *prokazuje údaji a dokumenty osvědčujícími nabytí exempláře podle požadavků nařízení v oblasti obchodování s ohroženými druhy a tohoto zákona, zejména uvedením, kdy a kde byl exemplář odebrán z přírody, nebo zda, kdy a kde se narodil v zajetí nebo byl uměle vypěstován, nebo kdy, z kterého státu a na základě jakých dokladů CITES byl exemplář dovezen*. Žalobce k prokázání původu papoušků předložil pouze smlouvu ze dne 12. 9. 2019 s panem A. K. Ta svým obsahem pouze nasvědčuje provedení nabytí exemplářů, avšak nejsou k ní připojeny dokumenty, které by mohly prokázat původ každého jednotlivého exempláře z hlediska právního a skutkového, chybí doklady o jejich odebrání z přírody, odchovu v zajetí či dovozu z jiných zemí. S odkazem na rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 25. 1. 2018, č. j. 6 A 87/2014-31, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013, č. j. 4 As 79/2013-43, č. 2931/2013 Sb. NSS, žalovaný uvedl, že je to držitel exemplářů, kdo je povinen prokázat jejich původ. Prvostupňový správní orgán neprovedl navržený výslech pana R. B., který doprovázel žalobce na burzu v Erfurtu, kde papoušky nabyt, protože nebylo možné předpokládat, že tato osoba je schopna uvést informaci o původu každého z papoušků.
4. Žalovaný rovněž uvedl, že až dne 8. 1. 2020 byla od GŘC potvrzena totožnost žalobce. Dne 10. 1. 2020 následně prvostupňový správní orgán zadržel předmětné exempláře a oznámením ze dne 7. 2. 2020, č. j. ČIŽP/OOPLC/2020/437, jež bylo žalobci doručeno 10. 2. 2020, zahájil řízení o zabavení exemplářů. Režim zajištění exemplářů podle trestního řádu je

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

odlišný od zadržení exemplářů prováděných podle zákona o obchodování s ohroženými druhy. Domovní prohlídky a prohlídky jiných prostor ze dne 29. 11. 2019 se účastnili dva pracovníci prvostupňového správního orgánu, ale nikoliv z titulu jejich zařazení do prvostupňového správního orgánu, ale z důvodu odborných konzultací podle § 157 odst. 3 trestního řádu. Lhůtu 30 dnů stanovenou pro zahájení řízení o zadržení exemplářů dle § 34 odst. 3 zákona o obchodování s ohroženými druhy je dle žalovaného nutné počítat od vydání potvrzení o jejich zadržení dne 10. 1. 2020 doručeného žalobci dne 16. 1. 2020 a nikoliv od 29. 11. 2019. Daná lhůta je rovněž pouze pořádková, její uplynutí neznamená, že by následně nebylo možné zahájit řízení.

5. K námitce uvedené v odvolání spočívající v opomenutí hodnocení položky č. 8 prohlídky jiných prostor ze dne 29. 11. 2019 (doklady o pohlaví ar zelenokřídlých) žalovaný uvedl, že se tento dokument nenachází ve správním spise. Údaje o pohlaví však ani nemohou osvědčit skutečný původ exemplářů.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

6. **Žalobce** v podané žalobě uvedl, že je v České republice renomovaným chovatelem exotického ptactva se zaměřením na papoušky. Dne 29. 11. 2019 se vracel z pracovní cesty osobním motorovým vozidlem, ve kterém přepravoval 6 ks papoušků ara zelenokřídlých a 16 ks papoušků ara rudobříchých, kteří nejsou chráněni podle přílohy I úmluvy CITES, ale jsou uvedeni v příloze II této úmluvy, což znamená, že mezinárodní obchod s nimi není zakázán, ale pouze regulován (u ara zelenokřídlého je pozastaven dovoz všech exemplářů z Argentiny a Panamy, u ara rudobříchého není žádná poznámka). Všichni papoušci byli označeni kroužkem, nejednalo se tak o papoušky z volné přírody. Po 22. hod. byl před svým bydlištěm přepaden zásahovou jednotkou spadající pod GŘC, a to za přítomnosti dvou pracovníků prvostupňového správního orgánu. Žalobce uvedl, že mu bylo znemožněno pokračovat v jízdě a byl omezen na osobní svobodě v režimu zadržení dle ustanovení § 76 odst. 1 trestního řádu. Žalobce nepřevážel více než 25 kusů exemplářů a nepřevážel ani kakadu palmového chráněného podle přílohy I úmluvy CITES. Předmětné exempláře byly nejpozději dne 2. 12. 2020 předány prvostupňovému správnímu orgánu. Ten však zahájil řízení až přípisem ze dne 7. 2. 2020, jenž byl doručen žalobci 10. 2. 2020, tedy nikoliv v zákonné 30 denní lhůtě, ve které tak mohl učinit. Přípis nazvaný „Písemnost o zadržení předmětných exemplářů“ ze dne 10. 1. 2020 s výzvou k předložení dokumentů, které mohou prokázat původ papoušků, nebyl dokumentem, který mohl ovlivnit lhůtu k zahájení řízení. Správní řízení tak nemělo být vůbec zahájeno.
7. Dne 29. 11. 2019 žalobce správním orgánům (GŘC a prvostupňovému správnímu orgánu) předal doklady o pohlaví ar zelenokřídlých (položka č. 8 protokolu) a až 2. 3. 2020 byly tyto doklady žalobci vráceny. GŘC i prvostupňový správní orgán spolu úzce spolupracovaly. Není povinností žalobce předkládat důkazy, jež mají správní orgány od samého počátku k dispozici. Tyto důkazy žalobce označil za opomenuté důkazy.
8. Dle žalobce není možné připustit, aby správní orgány získávaly důkazy proti účastníkům správního řízení prostřednictvím trestního řízení, které provádějí na základě smyšlených podezření. Ve věci tak je důležité, že proti žalobci nebylo zahájeno trestní stíhání.
9. Smlouva, resp. nabývací titul k předmětným exemplářům (dále též smlouva“), kterou žalobce předložil, je standardní smlouvou užívanou na burzách chovateli papoušků chráněných dle přílohy II úmluvy CITES. Měl-li žalovaný pochybnosti, měl učinit ústní

jednání. Správní orgány tak neúplně zjistily skutkový stav, přičemž odmítly provést navrhované svědecké výslechy.

10. Žalobce sice neměl k dispozici platná veterinární osvědčení pro převoz papoušků, avšak zabavit papoušky v celkové hodnotě 750 000 Kč je nepřiměřené jeho provinění. Tak radikální zásah by měl nastupovat až jako *ultima racion*.
11. **Žalovaný** ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že okolnost zajištění exemplářů postupem dle trestního řádu není předmětem posuzovaného správního řízení. Žalovaný nemůže hodnotit, zda GŘC při postupu dle trestního řádu jakkoliv pochybilo. Exempláře se k prvostupňovému správnímu orgánu dostaly řádným zákonným postupem dle § 81b odst. 2 trestního řádu. Dne 29. 11. 2019 nebyli papoušci zadrženi dle zákona o obchodování s ohroženými druhy. K samotnému zadržení dle § 34 odst. 1 zákona o obchodování s ohroženými druhy došlo až vydáním potvrzení o zadržení ze dne 10. 1. 2020. Teprve až tímto začala plynout 30 denní lhůta daná v § 34 odst. 3 zákona o obchodování s ohroženými druhy, která má však pouze pořádkový charakter.
12. Žalobcem zmíněné doklady o pohlaví ar zelenokřídlých nebyly nikdy předány prvostupňovému správnímu orgánu. Nenachází-li se daný důkaz ve spisu a ze strany žalobce ani nebyl učiněn návrh na provedení důkazu listinou, pak správní orgány nemusely k takovým listinám zaujímat žádné stanovisko. Žalobce tyto listiny mohl předložit v řízení před prvostupňovým či druhostupňovým orgánem, či je mohl přiložit k žalobě. Pohlaví papoušků rovněž nemůže osvědčit jejich původ, jak to vyžaduje § 24 odst. 3 zákona o obchodování s ohroženými druhy.
13. Žalovaný zopakoval, že je povinností vlastníka či držitele prokázat původ zadržených exemplářů. Žalobce nepředložil takové doklady, jež by prokazovaly původ exemplářů. Smlouva, kterou žalobce předložil, nedává žádný obrázek o původu jednotlivých exemplářů. Toto nelze nahradit výpovědí vlastníka na ústním jednání či výsledkem svědka. Jelikož žalobce původ papoušků neprokázal, nezbylo prvostupňovému správnímu orgánu než dané exempláře zabavit.

III. Posouzení žaloby

14. Městský soud v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobcem vymezených námitek, vycházel při tom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného a shledal, že žaloba není důvodná. O věci rozhodl bez jednání, jelikož s takovým postupem žalobce i žalovaný vyjádřili souhlas, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Žalobce sice navrhl provedení důkazů, avšak to samo o sobě neznamená nesouhlas s rozhodnutím o věci bez nařízení jednání (usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 2. 2016, č. j. 7 As 93/2014-48, č. 3380/2016 Sb. NSS). Většina žalobcem navrhovaných důkazů je součástí předloženého správního spisu. Tím se dokazování neprovádí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS). Žalobce dále navrhoval provést k důkazu spis GŘC, sp. zn. GŘC-1290/TČ-2019-835120, a to z důvodu prokázání průběhu zajištění předmětných exemplářů a následného řízení. Skutkový stav, tak jak jej tvrdí jak žalobce tak i žalovaný, plyne z již předloženého správního spisu. Velká část spisu GŘC sp. zn. GŘC-1290/TČ-2019-835120 (např. protokol o provedení prohlídky ze dne 29. 11. 2019 nebo protokol o výsledku žalobce

ze stejného dne, které žalobce také navrhoval k důkazu) je ve rovněž v předloženém správním spise vložena. Soud neprovedl k důkazu protokol o vrácení věci ze dne 2. 3. 2020, kterým žalobce prokazoval, že obdržel od GŘC přílohu č. 8 k protokolu ze dne 29. 11. 2019 až dne 2. 3. 2020. Tuto skutečnost žalovaný nijak nerozporoval, soud tak má uvedené tvrzení za nesporné (viz bod [26] tohoto rozsudku), nad to tato skutečnost není ani pro posouzení věci zásadní.

15. Dle § 24 odst. 1 zákona o obchodování s ohroženými druhy platí, že *kdo drží, chová, pěstuje, přepravuje, veřejně vystavuje, prodává, vyměňuje, nabízí za účelem prodeje nebo výměny nebo zpracovává exemplář [...] je povinen na výzvu inspekce nebo celního úřadu prokázat jejich původ. Bez tohoto prokázání původu je zakázáno exemplář [...] držet, chovat, pěstovat, přepravovat, veřejně vystavovat, prodávat, vyměňovat, nabízet za účelem prodeje nebo výměny nebo zpracovávat.*
16. Dle § 1 odst. 1 zákona o obchodování s ohroženými druhy *tento zákon upravuje ochranu volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, které jsou ohroženy na přežití, s cílem jejich zachování regulováním obchodu s nimi v souladu s Úmluvou o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (dále jen "Úmluva") a právem Evropských společenství, které upravuje dovoz a vývoz volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, dovoz výrobků z kytovců, dovoz a uvádění na trh výrobků z tuleňů, používání náslapných pastí, dovoz kožešin a dalšího zboží vyrobeného z kožešin (dále jen "právo Evropských společenství o ochraně ohrožených druhů"). Dále stanoví podmínky pro obchod s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin dále vymezených a stanoví některá další opatření sloužící k zajištění ochrany a evidence těchto druhů na území České republiky. V poznámce pod čarou je v zákoně odkázáno na nařízení Rady č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi (dále jen „nařízení Rady 338/97“). Soud proto souhlasí se správními orgány, že dle mezinárodních předpisů je možné vykládat pojem *exemplář* užívaný i v zákoně o obchodování s ohroženými druhy.*
17. Za *exemplář* je dle čl. 2 písm. t) nařízení Rady č. 338/97 považován (mimo jiné) *jakýkoli živočišný nebo rostlinný jedinec, ať živý nebo neživý, patřící k některému z druhů zařazených do příloh A až D. V přílohové tabulce k tomuto nařízení je u papoušků (Psittaciformes) v příloze B uvedeno PSITTACIFORMES spp. (II) (s výjimkou druhů zařazených v příloze A a vyjma druhů Agapornis roseicollis (agapornis růžovohrdlý), Melopsittacus undulatus (andulka vlnkovaná), Nymphicus hollandicus (korela chocholatá) a Psittacula krameri (alexandr malý), které nejsou v přílohách tohoto nařízení zařazeny). Jinými slovy se za exemplář dle přílohy B považují všechny druhy papoušků, kromě tam vyjmenovaných 4 druhů a papoušků zařazených v příloze A.*
18. V souladu s výše citovaným § 24 odst. 1 zákona o obchodování s ohroženými druhy byl žalobce povinen prokázat původ předmětných papoušků. Není přitom již rozhodné, zda byly zadržené druhy zařazené v úmluvě CITES v příloze I či II, jelikož povinnost prokázat jejich původ plyne již z toho, že jsou chráněny nařízením Rady č. 338/97.
19. Podle § 34a odst. 1 zákona o obchodování s ohroženými druhy platí, že *inspekce zabaví [...] exemplář, u něhož nebyl prokázán původ ve smyslu § 24 zákona.* Z tohoto ustanovení tak zcela jasně plyne, že *exemplář*, u kterého není prokázán původ, bude zabaven.
20. Městský soud souhlasí s žalovaným, že důkazní břemeno stran prokázání původu leží na držiteli. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku sp. zn. 4 As 79/2013 uvedl, že „*důkazní*

břemeno ohledně prokazování původu těchto exemplářů zákon výslovně ukládá žalobci jakožto jejich držitel. Následkem neunesení tohoto důkazního břemene je zabavení exemplářů chráněných druhů. Stěžovatel se proto mylí, pokud se domnívá, že bylo povinností správních orgánů prokázat, že původ zadržených exemplářů papoušků druhu kakadu palmoový nebyl legální. Nepochybně se přitom jedná o zákonné omezení práv vlastníků, na něž jsou kladeny zvýšené nároky ohledně evidence, označování a dokumentace jimi chovaných exemplářů chráněných živočichů. Takové omezení vlastnického práva a zásahy do něj jsou odůvodněny důležitým veřejným zájmem na ochraně vyhynutím ohrožených druhů živočichů prostřednictvím omezení, respektive zákazu obchodu s těmito chráněnými živočichy, v jehož důsledku jsou decimovány populace chráněných živočichů v jejich přirozeném prostředí (často v rozvojových zemích). [...] Pokud by bylo na správním orgánu, aby prokázal, že zadržené exempláře nebyly získány v souladu s právními předpisy, znamenalo by to rezignaci na účinnou kontrolu chovu a dispozic s jedinci chráněných druhů. V praxi by totiž zpravidla bylo velmi obtížné až nemožné prokázat takový nelegální původ, pokud by se nepodařilo obchodníky přistihnout přímo při pašování exemplářů chráněných druhů. Pokud již se právnická či fyzická osoba rozhodne věnovat se chovu zvláště chráněných druhů živočichů, musí proto věnovat zvýšenou pozornost předpisům upravujícím na mezinárodní, evropské i národní úrovni jejich evidenci a kontrolu.“

21. Stran způsobu prokazování původu dle § 24 odst. 3 zákona o obchodování s ohroženými druhy platí, že *původ se prokazuje údaji a dokumenty osvědčujícími nabytí exempláře podle požadavků nařízení v oblasti obchodování s ohroženými druhy a tohoto zákona, zejména uvedením, kdy a kde byl exemplář odebrán z přírody, nebo zda, kdy a kde se narodil v zajetí nebo byl uměle vypěstován, nebo kdy, z kterého státu a na základě jakých dokladů CITES byl exemplář dovezen.* Podle § 24 odst. 7 zákona o obchodování s ohroženými druhy platí, že *kdo chová exemplář uvedený v příloze A nebo B k nařízení Rady (ES) č. 338/97, je povinen vést záznamy o jeho chovu a umožňovat jejich kontrolu podle § 30.* Dle odstavce 9 stejného ustanovení platí, že *ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem náležitosti dokladů o původu exemplářů, jiných jedinců, výrobků či kožešin podle odstavce 3, vzor potvrzené kopie dokladu CITES a způsob jejího potvrzování podle odstavce 5, náležitosti a formát záznamů podle odstavce 7, způsob jejich vedení, dobu povinného uchovávání a způsob, jakým se do záznamů provádějí zápisy o provedených kontrolách.* Z uvedeného plyne, že *původ se prokazuje dokumenty (doklady), jejichž náležitosti stanoví žalovaný prováděcím právním předpisem.*
22. Žalobce v žalobě namítal, že správním orgánům předložená smlouva je standardně užívanou smlouvou k prokázání původu exemplářů.
23. Ve správním řízení žalobce předložil smlouvu o výměně ze dne 12. 9. 2019 mezi žalobcem a panem A. K., ve které je uvedeno, že pan A. K. předává žalobci celkem 6 ar zelenokřídých a 16 ar rudobříchých specifikovaných ve smlouvě uvedenými kroužky. Všechny tyto kroužky nesou označení začínající na „ES“. Žalobce naopak panu A. K. dle smlouvy předává jiné ptáky. Ve smlouvě je uvedeno, že všichni ptáci mají uzavřený kroužek. Ve smlouvě není uvedeno nic dalšího. Zejména v ní není uvedeno nic o původu exemplářů. Žalobce namítal, že všichni papoušci byli označeni kroužkem, proto se nejednalo o papoušky z volné přírody. Toto označení kroužky začínajícími na „ES“ naznačuje, že kroužky mohly být vydány ve Španělském království. Tuto možnost prvostupňový správní orgán ve prospěch žalobce rozsáhle (a to dokonce dle soudu nad rámec jeho zákonných povinností) ověřoval komunikací se španělskými orgány, které uvedly, že uvedené kroužky ve svých databázích nenevidují. I kdyby tvrzení žalobce o tom, že papoušci nepocházejí z volné přírody, jelikož mají kroužky, bylo pravdivé (nehledě na to, že jeden z převážných exemplářů nebyl

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

označen kroužkem), označení kroužkem neprokazuje původ papouška. Soud připomíná, že důkazní břemeno ohledně prokazování původu chráněných živočichů vězí na držiteli či chovateli, tedy v posuzovaném případě na žalobci, nikoliv na správních orgánech. Je zcela absurdní představa, že k legálnímu držení či dokonce obchodování s chráněnými živočichy by postačovala v podstatě jakákoliv smlouva uzavřená na území Evropské unie, jak žalobce naznačuje. To by pak znamenalo, že by ve volné přírodě nelegálně odchycení ptáci mohli být nelegálně dovezeni na území Evropské unie, kde by k jejich legálnímu nabytí postačovalo uzavřít s jakoukoliv osobou téměř libovolnou smlouvu. Tím by se zcela vytratila veškerá kontrola a jejich ochrana. Nedokázal-li žalobce doložit původ předmětných exemplářů, nevyhověl shora uvedeným zákonným požadavkům podpořeným i judikaturou správních soudů, a správní orgány proto postupovaly zcela správně, pokud mu tyto exempláře zabavily.

24. Namítá-li žalobce, že nebyl proveden výslech navrhovaného svědka, souhlasí soud s názorem správních orgánů, že svědek pan R. B. byl navržen pouze z toho titulu, že doprovázel žalobce na burzu v Erfurtu. Žalobce výslech daného svědka navrhoval ve vyjádření k důkazům ze dne 4. 5. 2020 z toho důvodu, že by měl „*být tedy schopen potvrdit, že toho dne na burze v Erfurtu pan K. předal panu Z. všechny exempláře uvedené ve Smlouvě*“. Tento svědek tak nemohl prokázat původ předmětných papoušků a žalobce to ostatně ani netvrdil. Jiný výslech svědků žalobce v průběhu správního řízení nenavrhoval. Soud souhlasí s žalobcem v tom, že věrohodnost svědka je možné hodnotit až po provedení jeho výslechu, nicméně správní orgán může dopředu hodnotit potřebnost výslechu svědka, a to i na základě tvrzení čeho byla navržena osoba svědkem, na jakém jednání se podílela, a k čemu má být konkrétně slyšena (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2011, č. j. 2 Afs 15/2011-80). Jinými slovy, nemůže-li svědek přinést ničeho k rozhodnému zjišťovanému skutkovému stavu, správní orgán nemá povinnost jeho výslech provést.
25. Namítal-li žalobce, že správní orgány měly za účelem odstranění pochybností provést ústní jednání, není zjevné, čeho by tím dosáhly. Správní orgány v řízení o zabavení exemplářů nemají povinnost provést ústní jednání a žalobce navrhoval provést ústní jednání pouze za účelem provedení výslechu svědka pana R. B., s čímž se prvostupňový správní orgán řádně vypořádal. Žalobce byl ve správním řízení opakovaně v průběhu správního řízení poučován o tom, že jím předložená smlouva není dostatečná, přesto ničeho dalšího nepředložil. Pouze provedením ústního jednání, na kterém by se žalobce mohl vyjádřit stejně tak, jak to činil ve svých podáních v průběhu správního řízení, by se na zjištěném skutkovém stavu ničeho nezměnilo. Jak již bylo uvedeno výše, k prokázání původu předmětných exemplářů bylo nutné, aby žalobce předložil relevantní doklady prokazující původ papoušků. Jeho jakékoliv tvrzení na ústním jednání na této povinnosti nemohlo nic změnit. Ani tato námitka tak není důvodná.
26. Namítá-li žalobce, že správní orgány nijak nehodnotily položku č. 8 protokolu o provedení prohlídky ze dne 29. 11. 2019 - doklady o pohlaví ar zelenokřídých, je nutné uvést, že tento doklad se skutečně ve správní spise nenachází. GŘC, jakožto v řízení vystupující orgán činný v trestním řízení, je odlišný od prvostupňového správního orgánu i od žalovaného. To, že k danému dokumentu mělo přístup GŘC automaticky neznamená, že jej měl k dispozici prvostupňový správní orgán nebo žalovaný. Žalobce byl ještě před zahájením správního řízení (od 20. 1. 2020) zastoupen právním profesionálem, kterému musí být znám rozdíl mezi řízením trestním a řízením správním. Žalobce v průběhu správního řízení doklad o pohlaví ar zelenokřídých nedoložil, i když dle tvrzení uvedeného v žalobě mu byl navrácen

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

dne 2. 3. 2020. Rozhodnutí o zabavení předmětných exemplářů bylo vydáno dne 13. 5. 2020. Žalobce tak měl možnost daný dokument správním orgánům předložit, domníval-li se, že je pro věc podstatný. Soud rovněž souhlasí se správními orgány v tom, že pouze z toho, jakého pohlaví byly dané exempláře, nemůže plynout jejich původ.

27. Žalobce v podané žalobě rovněž namítal, že předmětné exempláře byly nejpozději dne 2. 12. 2020 předány prvostupňovému správnímu orgánu. Ten však zahájil řízení až přípisem ze dne 7. 2. 2020, jež byl doručen žalobci 10. 2. 2020, tedy nikoliv v zákonné 30 denní lhůtě, ve které tak mohl učinit.
28. V podstatě totožnou námitkou žalobce se zabýval městský soud v rozsudku ze dne 22. 12. 2021, č. j. 6 A 2/2020-61. Ve věci, kterou řešil šestý senát zdejšího soudu, se žalobce bránil proti postupu GŘC a prvostupňového správního orgánu žalobou na ochranu před nezákonným zásahem. Žalobu proti GŘC městský soud odmítl, jelikož žalobce nebrojil proti postupu správního orgánu vykonávajícího svoji působnost ve veřejné správě, ale brojil proti postupu orgánu činného v trestním řízení (body [29] až [35] daného rozsudku). Dále městský soud posuzoval, zda prvostupňový správní orgán mohl zadržovat papoušky, i když nezahájil řízení o jejich zabavení ve lhůtě stanovené v § 34 odst. 3 zákona o obchodování s ohroženými druhy (body [36] až [45] daného rozsudku šestého senátu zdejšího soudu). Ve věci šestého senátu se žalobce danou námitkou domáhal deklarace nezákonnosti zadržování předmětných exemplářů, příp. vydání příkazu je vrátit. V nyní posuzované věci žalobce v nerespektování lhůty k zahájení řízení spatřuje vadu, jež má vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí. Jak bylo uvedeno, jedná se tak o v podstatě shodné námitky. Právě rozhodující senát se závěry, ke kterým dospěl šestý senát v daném rozsudku převážně souhlasí, proto z nich bude v dalším posouzení vycházet.
29. Podle § 34 odst. 1 zákon o obchodování s ohroženými druhy platí, že *zjistí-li inspekce nebo celní úřad porušení práva Evropských společenství o ochraně ohrožených druhů nebo tohoto zákona nebo mají-li tyto orgány důvodné pochybnosti o původu exempláře, zákonném nakládání s ním, pravosti nebo platnosti povolení nebo potvrzení nebo o tom, zda exemplář patří ke druhům nebo populacím, jejichž dovoz, vývoz, zpětný vývoz, tranzit nebo obchodní činnosti s nimi jsou omezeny nebo zakázány nebo je zakázáno jejich držení, zadrží exemplář. Inspekce nebo celní úřad může exemplář zadržet spolu s přenosným zařízením, v němž se exemplář nachází v okamžiku zadržení. Osoba, které je exemplář zadržen, je povinna jej inspekci nebo celnímu úřadu vydat. Pokud tak neučiní, může jí být exemplář odňat. Dle odst. 3 stejného ustanovení o zadržení exempláře vydá celní úřad nebo inspekce osobě, které byl exemplář zadržen, písemné potvrzení. O zadržení exempláře inspekce informuje ministerstvo. Pokud inspekce exemplář zadrží nebo jej zadržený převezme od celního úřadu, zahájí inspekce do 30 dnů od zadržení exempláře řízení o zabavení exempláře, a to v případě, že nejsou do té doby vyjasněny pochybnosti podle odstavce 1. Za účelem vyjasnění pochybností může celní úřad nebo inspekce vyžadovat od vlastníka, dlouhodobého držitele, držitele nebo přepravce exemplářů předložení nezbytných dokladů, potvrzení, popřípadě posudku soudního znalce v příslušném oboru nebo si takový posudek obstarají samy. Pokud se pochybnosti ukáží jako neodůvodněné, je povinen příslušný orgán tyto exempláře vrátit jejich vlastníkově, oprávněnému držiteli nebo přepravci včetně všech zadržených dokladů.*
30. Podstatou žalobcovy námitky je názor, že 30 denní lhůta, ve které má prvostupňový správní orgán dle § 34 odst. 3 zákon o obchodování s ohroženými druhy zahájit řízení o zabavení exempláře, je lhůtou propadnou (prekluzivní) a nikoliv pouze procesní.

31. V rozsudku ze dne 25. 6. 2014, č. j. 1 As 31/2014-27, č. 3097/2014 Sb. NSS, kasační soud obecně ke lhůtám uvedl, že „za lhůtu je nutno považovat časový interval, v němž má být, případně musí být, něco vykonáno. Lhůtou je rovněž časový úsek, ve kterém může být nárok (subjektivní právo) uplatněn u příslušné osoby či orgánu. Teorie rozlišuje dva druhy lhůt. Jsou jimi lhůty hmotněprávní a procesní. Hmotněprávní lhůty jsou lhůty, jejichž běh je stanoven zákonem a zpravidla jej nelze ovlivnit jednáním adresátů příslušných právních norem. Konec lhůty je absolutní a jejich zmeškání má za následek zánik práva. Tyto lhůty nelze navracet ani prominout. Jedná se o lhůty prekluzivní, neboli propadné. Procesní lhůty mohou být zákonné (stanoveny přímo zákonem), soudcovské (stanoveny soudem, příp. předsedou senátu), nebo mohou být stanoveny správním orgánem. Tyto lhůty mají svůj význam především ve vztahu k efektivitě řízení a jejich zmeškání nemusí mít za následek ztrátu práva. S nedodržením těchto lhůt zákon přímo nespojuje žádné právní následky pro věc samu. Přitom je nutno podotknout, že v případě zákonných lhůt právní normy obvykle výslovně nestanoví, zda se jedná o lhůtu propadnou, či pořádkovou. Určení povahy lhůty je proto záležitostí výkladu konkrétní právní normy upravující předmětnou lhůtu. Stejně jak je tomu i v nyní projednávané věci. Ustanovení upravující lhůty propadné určují s jejich uplynutím konkrétní právní důsledek, který je zpravidla vyjádřen slovy, že po uplynutí těchto lhůt již nelze něco nadále vykonat či činit, či naopak, že pouze do uplynutí lhůty něco činit lze. Typickým příkladem lhůty propadné je např. lhůta uvedená v § 148 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, jakož i lhůta podle § 20 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích.“
32. Dle soudu je lhůta daná v § 34 odst. 3 zákona o obchodování s ohroženými druhy lhůtou procesní, nikoliv prekluzivní. Z tohoto ustanovení totiž nevyplývá žádný negativní právní důsledek pro věc samu, pokud by tato lhůta nebyla dodržena (nestanovuje, že řízení o zabavení exempláře lze zahájit pouze v této lhůtě, nebo že po jejím uplynutí již zahájit nelze). Ba právě naopak – v poslední větě tohoto ustanovení je výslovně uvedeno, že příslušný orgán je povinen vrátit zadržené exempláře jejich vlastníkovi, pokud se pochybnosti o jejich původu ukáží jako neodůvodněné, k čemuž dle názoru soudu může dojít nezávisle na běhu předmětné 30 denní lhůty, tj. i dříve i později. Případné nedodržení této lhůty tak neznamenal, že prvostupňový správní orgán nemohl zahájit řízení o zabavení papoušků, resp. to nezpůsobilo nezákonnost vydaného rozhodnutí o zabavení. Ke shodnému závěru stran povahy lhůty dle § 34 odst. 3 zákona o obchodování s ohroženými druhy dospěl městský soud i v rozsudku ze dne 30. 10. 2023, č. j. 10 A 103/2022-61 (viz body [65] až [70] daného rozsudku).
33. Nadto soud považuje za vhodné upozornit, že v opatření o postoupení zajištěných exemplářů dle ustanovení § 81b odst. 2 trestního řádu ze dne 30. 12. 2019 je v posledním odstavci výslovně uvedeno, že „zajištění exemplářů končí vydáním opatření o postoupení a faktickým předáním exemplářů České inspekci životního prostředí – pokud byl exemplář předán inspekci již před vydáním opatření o postoupení, končí zajištění okamžikem vydání opatření o postoupení. Byl-li před postoupením exemplář v režimu správy podle zákona o výkonu zajištění majetku a věcí, režim správy končí shodně s ukončením zajištění podle trestního řádu a exemplář nadále zůstává pouze v režimu zákona č. 100/2004 Sb.“ Jakkoli tedy byli papoušci předáni prvostupňovému správnímu orgánu již dne 2. 12. 2019 (což lze nepochybně odůvodnit tím, že má tento lepší zázemí a prostředky k jejich umístění, na rozdíl od GŘC, který provedl jejich zajištění dle trestního řádu), tak s tímto datem nelze dle názoru soudu spojit počátek lhůty pro zahájení správního řízení dle ustanovení § 34 odst. 3 zákona o obchodování s ohroženými druhy. Tento okamžik je dle názoru soudu nutné spojit až s ukončením zajištění dle trestního řádu a počátkem zadržení dle ustanovení § 34 odst. 1 zákona o

obchodování s ohroženými druhy, což nastalo až dne 6. 1. 2020, kdy bylo prvostupňovému správnímu orgánu doručeno opatření GŘC o postoupení exemplářů dle ustanovení § 81b odst. 2 trestního řádu. Je tedy pravdou, že i podle tohoto závěru soudu nemohla být 30 denní lhůta dodržena, neboť prvostupňový správní orgán zahájil řízení až oznámením ze dne 7. 2. 2020 doručeným žalobci dne 10. 2. 2020. Nicméně s ohledem na shora uvedený závěr, že předmětná lhůta není lhůtou propadnou, toto dílčí pochybení nemůže mít vliv na zákonnost následně vydaného rozhodnutí.

34. Soud pro úplnost uvádí, že inspektoři (pracovníci) prvostupňového správního orgánu byli provádění prohlídky ze dne 29. 11. 2019 přítomni, avšak působili v dané situaci jako odborní konzultanti dle ustanovení § 157 odst. 3 trestního řádu a byli vázáni povinností zachovat mlčenlivost. Tito nebyli informováni o dalším postupu orgánů činných v trestním řízení a rovněž nebylo možné ze strany prvostupňového správního orgánu předjímat následné kroky policejního orgánu (GŘC). Proto nelze tento argument o vědomí prvostupňového správního orgánu toho, komu a kdy byly předmětné exempláře zadrženy (zajištěny), uznat jako relevantní.
35. Žalobce namítal, že proti němu nebylo zahájeno trestní stíhání, proto nemohly být důkazy získané od GŘC použitelné. Postup GŘC jakožto orgánu činného v trestním řízení nepřísluší městskému soudu jakkoliv přezkoumávat, jelikož k tomu nemá pravomoc (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2014, č. j. 4 As 129/2014-40). Žalobce namítal, že nebylo-li by lichého trestněprávního podezření, nedošlo by k nezákonnému zadržení předmětných exemplářů. Soud poukazuje na výše citovaný § 34 zákona o obchodování s ohroženými druhy, dle kterého by k zadržení mohlo dojít i jen na základě důvodných pochybností o původu exempláře. Žalobce původ předmětných papoušků neprokázal, proto i kdyby nedošlo k zajištění dle trestního řádu, mohlo dojít k jejich zadržení podle zákona o obchodování s ohroženými druhy. Soud tak nesouhlasí s žalobcem, že neexistovalo-li by trestního řízení, nedošlo by ani k vydání žalobou napadeného rozhodnutí.
36. Žalobce posledně namítá, že skutečnost, že neměl k dispozici veterinární osvědčení, nemohla způsobit zabavení papoušků v hodnotě 750 000 Kč. Chybějící veterinární osvědčení však není podstata právě posuzované věci. Papoušci byli žalobci zabavení z důvodu neprokázání jejich původu, nikoliv pro chybějící veterinární osvědčení. Tato námitka je tak zcela nedůvodná.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

37. Městský soud neseznal žádnou ze vznesených námitek důvodnou, proto z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
38. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady nad rámec jeho úřední povinnosti, proto mu soud podle § 60 odst. 7 s. ř. s. náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 30.01.2024

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu